

Odense Fjord er stadig et **internationalt vigtigt fugleområde**

Her yngler tusindvis af måger, skarver, grågås

Her raster tusindvis af gæs, svømmeænder,
vadefugle og måger

**MEN FUGLEFOREKOMSTERNE UDGØR I DAG
KUN BRØKDELE AF DET DE GJORDE TIDLIGERE –
bare for 20-25 år siden.**

Den første store nedgang i fuglebestandene 1800-1970

Helt forsvundne ynglefugle 1800-1970

- Hvid stork
- Rørdrum
- Atlingand
- Spidsand
- Almindelig ryle
- Brushane
- Dobbeltbekkasin
- Hvidbrystet præstekrave
- Sortterne
- Plettet rørvagtel
- Drosselrørsanger
- Bynkefugl
- Kirkeugle

Næste store fugletilbagegang 1999-2018. Det er ikke
for meget at sige, at:
Odense Fjords fugleliv er i krise

UDGANGSPUNKTET:

Optællinger på alle øer og alle kyststrækninger:

1999: optællinger

2018: optællinger samme steder som 1999 for
Dansk Ornitologisk Forening, Fynsafdelingen

13 ud af 19 undersøgte fuglearter gået kraftigt tilbage.

Rød: tilbagegang, grøn fremgang

Art	Øerne 2018	Kysterne 2018	I alt 2018	Øer og kyster 1999
Skarv	268		268	
Knopsvane	22	9-10	31-32	147
Grågås	12	96	108	1
Gravand	2	6-7	8-9	65
Ederfugl	214 <u>Vigelsø</u>		214	696 <u>Vigelsø</u> +493=1189
Rørhøg		2	2	2
Strandskade	5-7	14-17	19-24	95
Rødben	1	34-36	35-37	151
Klyde	5	3	8	116
Vibe	0	44-50	44-50	123
Stor Præstekrave	2-3	6-7	8-10	54
Lille Præstekrave	1?	2	2-3	2
Hættemåge	0	1682	1682	6000
Stormmåge	38	1	39	456
Sildemåge	8		8	10
Sølvmåge	1060-1102		1060-1102	525-555
Svartbag	17		17	22-23
Havterne	172	0	172	205
Dværghøne	2		2	1

Viben, et eksempel på tilbagegangen

VIBEN:

Teoretisk yngle-
bestand hele Odense
Fjord

Årstal	Engareal - hektar	Antal ynglepar
1810	3.406	1.430
1855	1.860	781
1916	1.352	567
1967	1.042	437
1986	420	176

1999: 21 par alene på Vestermaden

2018 Ingen på Vestermaden vest

Vadefuglene de hårdt ramte – er næsten væk
- tidligere 100 par !

5 større lokaliteter, hvor fuglelivet særlig er gået tilbage

- 1) **Geels Å:** Fugle væk pga tilgroning
- 2) **Tornø:** Fugle væk pga forekomst af ræv og muligvis manglende styrende af eksisterende græsning
- 3) **Dræby Fed:** Fugleliv væk pga for tørre forhold, vindmøller
- 4) **Boelsbro:** Fugle næsten væk pga tilgroning
- 5) Fuglene væk fra **Vestermaden vest:** På trods af får tilgroning med tagrør. Desuden for tørre forhold.

Udpegningsarterne

Ynglefugle – udpegningsarter

Forsvundet fra Kerteminde Kommune

Splitterne

Trækfugle – udpegningsarter

Meget kraftig tilbagegang i Kerteminde Kommune

- Knopsvane: Fra 1.000 til 0 fugle.
- Blishøne: 5.000 til 0 fugle
- Hjejle: Fra 6.000 til 2.000 fugle

Der mangler 50.000 trækfugle i hele Odense Fjord

Ålegræsset: 30.000 ålegræsædende fugle mangler i Odense Fjord !!!

Følgende antal mangler i hele fjorden,		heraf Kertemindes del
Knopsvane:	8.000	1.000
Knortegås:	1.380	100
Pibeand:	8.000	4.000
Blishøne:	14.500	5.000

Vigelsøs oversvømmelse

25.000 trækfugle blev hjemløse på Vigelsø pga saltvandsoversvømmelse af den ferske sø:

19.000 hjejler

3.200 viber

1.700 ryler

4.000 pibeænder

3.000 krikænder

Selv om Vigelsø ligger i Nordfyns Kommune, går det også ud over fuglene i Kertemindes del af fjorden, da fuglene pendler mellem de enkelte dele af fjorden.

F.eks. udpegningsarterne hjejle og sangsvane. Desuden svømmeænderne og gæssene.

Årsagerne til fuglenes forsvinden

- 1) Ålegræsset væk
- 2) Vigelsø oversvømmet
- 3) For tørre forhold – fx Vestermade
- 5) For ringe naturpleje - tilgroning
- 6) Ændret klima
- 7) Ræv

Åle- og havgræsse ud for Lumby Middelgrund er tilsnasket med epifytter

Der udpumpes drænsvand fra flere hundrede hektar.

Derfor er projektet med kvælstoffjernelse på Dræby Fed vigtigt !

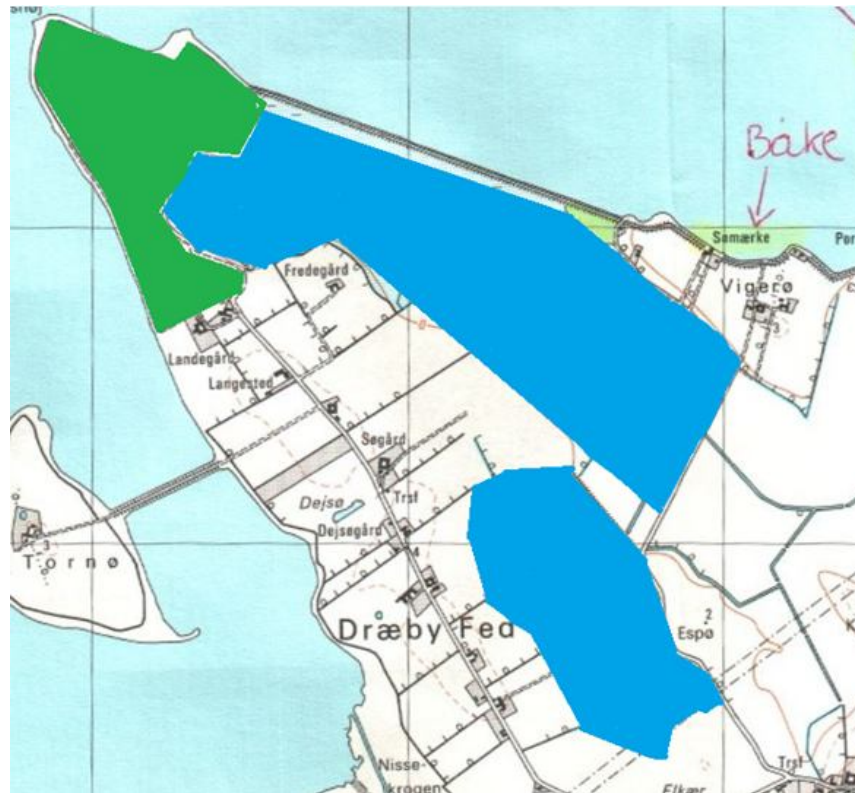
Genskabelse af levesteder ved Odense Fjord

- nye levesteder skal erstatte Vigelsøs ferske sø, der blev oversvømmet i Bodil

-

1) Dræby Fed:

- 2 søer
- Strandenge

Hvad kan der ellers laves af fugleforbedringer - i Kerteminde Kommune ?

- 1) "Ordentlig afgræsning af Geels Å
engene
- 2) Videreførelse af 20 årig aftale for Tornø
+ grave søer + lave rævespærre
- 3) Nye øer ud for Dræby Fed
- 4) Aftale om ingen afvanding i den østlige
del af Vestermade
- 5) Etablere våde enge ved Vestermadegyden
- 6) Etablere våde enge + søer syd for Midskov
- 7) Forbedre øerne (forhøje) i Bugten ved
Bregnør

For tørre forhold, fx i Vestermade

Vestermade vest og øst. Vandet ledes for hurtigt væk via afvandingskanaler: Foto !

De øvrige negative forhold for fuglene

For **ringe naturpleje**: Engene gror til og fuglene kan ikke færdes i den høje vegetation: **Dræby Fed, Geels Å, Boels Bro, Flammosegård, Vestermade, syd for Midskov**

Ændret klima: Forhøjede vandstande gør at fuglene ikke kan bunde (**på fjorden**).

Ræv: Fuglenes æg og unger ædes – især på øerne: **Tornø**.

Friluftsliv – *kan være en trussel mod* fuglene

Stier og shelters

Der bør IKKE opføres **shelters** langs Bregnør Bugt
eller

Laves stier

Færdsel får fuglene til at flyve op, hvorefter de bliver ædt af sølvmåger
og krager.

Kite-surf lige op til fjordens vigtigste yngleøer

Der surfes lige op til øen syd for Midskov, der er fjordens vigtigste
yngleø. Det bør undersøges om det skader fuglene.

Bregnør Bugt er en af de vigtigste yngle og rastepladser for terner og
vadfugle som er følsomme for færdsel

Den nye trussel mod fuglene i Kerteminde Kommune

Solceller på Dræby Fed

Dræby Fed er allerede utrolig ødelagt

Skulle ellers rette op på de miserable fugleforhold

Vådområder kan især gavne:

Ynglende vadefugle

Rastende hjejle (**udpegningsart**)

Rastende svømmeænder

Komplettere vildtreservatet omkring Vigelsø

At få lavet en plan

Udgivet af Jysk Fynske Medier P/S for Fyens Stiftstidende A/S. Tryk: Jysk Fynske Medier A/stryk

Hjælp fuglene i fjorden

Fuglelivet i Odense Fjord er, som Dansk Ornitologisk Forenings Fynsafdeling har dokumenteret i en grundig rapport, blevet ramt af en dramatisk tilbagegang over de seneste to årtier. Tilbagegangen er så voldsom og så massiv, at embedsværk og politikere i de tre kommuner, der grænser op til fjorden, straks bør bruge en række af rapportens forslag til løsninger til at få rettet op på tingenes triste tilstand.

Det er et godt udgangspunkt, at Odense-rådmand Jane Jegind (V) og hendes socialdemokratiske udvalgskollega Anders W. Berthelsen over for avisen i sidste uge slog fast, at politikerne vil tage rapporten alvorligt.

HEM EN TING ER at se med alvor på en rapport fra en ornitologisk forening. Noget andet er at foretage en konkret handling. Derfor bør rådmænd og resten af hendes politiske udvalg få sat embedsværket i gang med at gennemgå rapportens alarmerende indhold på saglig, kritisk og ikke mindst konstruktiv vis, så man kan få taget konkrete initiativer, der kan forbedre vandmiljøet i fjorden.

Det er skam fine initiativer, som myndighederne allerede har grebet til. Et digeprojekt ved Seden Strandby kan føre til skabelsen af et tiltrængt ferskvandsområde til fuglene. Og et nyt vådområde syd for Korup kan, sammen med andre vandplaner og -projekter i andre fynske kommuner, være med til at nedsætte kvælstofudledningen i fjorden.

Men der er basis for mere. For der er andre områder ved fjorden, hvor fuglene fortjener at få bedre forhold. Der er steder, hvor naturplejen kan forbedres. Og steder, hvor der relativt enkelt kan skabes nye og bedre levesteder for fuglene. Faktisk har de aktive fynske ornitologer lagt en ganske omfattende og detaljerig plan for, hvordan problemet kan afhjælpes - i det mindste delvist.

Denne plan bør kommunernes politikere og embedsværker tage udgangspunkt i.

NATURLIGVIS ER ornitologernes rapport et partsindlæg, og partsindlæg skal man som udgangspunkt aldrig omsætte til virkelighed uden at forholde sig kritisk til dem. Alligevel bør der i dette konkrete tilfælde ikke være meget at betænke sig på, for rapporten er udarbejdet af forstandige og indsigtfulde folk, der i detaljer har beskrevet og dissekeret problemet med stor akkuratess og desuden anvist en hel række af mulige løsninger. Disse løsninger bør embedsværk og politikere med sindsro kunne gå om bord i.

LØSNINGEN PÅ, at Odense Fjord har et skidt vandmiljø og et dramatisk forværreret fugleliv, skal naturligvis ikke løses af Odense alene. Derfor skal Odense, Keremunde og Nordfyns Kommuner sætte sig sammen og finde reelle løsninger i fællesskab. For fælles løsninger er, hvad der skal til, hvis fuglelivet i fjorden skal have bedre vilkår.

Samarbejdet om disse fælles løsninger må Jegind og co. gerne tage initiativ til - hurtigt. For fuglene i Odense Fjord har brug for hjælp.

Den ornitologiske forening arbejder på at udarbejde en rapport om fuglelivet i Odense Fjord. Rapporten vil indeholde forslag til konkrete tiltag og indsigtfulde kommentarer til de politiske beslutninger.

REDAKTIONSCHEF
PETER HAGMØLLER
PEH@FYENSKE.MEDIER.DK

Lederen i Fyens Stiftstidende

Det er ikke nok at lave et klimaprojekt i Småstenskrog og et vådområde 10 km fra fjorden på Poul Falcks ejendom– underforstået "man skal være mere ambitiøse".

VI SKAL HAVE MANGE NYE VÅDOMRÅDER, HVIS FUGLELIVET SKAL REDDES

Have fat i de øvrige fjordkommuner

Positive udtalelser i Stiftstidende ("vi tager ornitologernes budskab seriøst") skal følges op – ikke glemmes

Have fat i Naturstyrelsen Fyn – de sidder på pengene og er vant til at etablere natur

Have fat i Aage V. Jensen Naturfond – de har også penge.